ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **M. R.**, zast. Mgr. Alicjí Kellerberg Klimeš, LL.M., advokátkou se sídlem Horní 1433/2, Havířov, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 7. 2016, čj. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 6. 2017, čj. 18 Ad 51/2016-97,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Alicji Kellerberg Klimeš LL.M., advokátce, **se přiznává** za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **4 719 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 6. 5. 2016, čj. X, snížila žalovaná žalobci (dále „stěžovatel“) výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Námitky proti danému rozhodnutí žalovaná zamítla

rozhodnutím specifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku. Podanou žalobu následně Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl. Kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku krajského soudu.

[2] Krajský soud v soudním řízení nechal vypracovat posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“) lékařský posudek ze dne 4. 5. 2017, dle kterého bylo zdravotní postižení stěžovatele zařazeno dle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), do kapitoly XIII, oddílu E, položky 1c. PK MPSV ohodnotila stěžovatelovo procentní snížení pracovní schopnosti o 40 % se zvýšením o 10 % na celkových 50 %. Jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu uvedla PK MPSV stav po dekompresní stabilizační operaci segmentu L5/S1 s přetrvávající chronickou axonopathií L5 vlevo, akreparézou s dysestésií a hyperpatií distálního bérce levé dolní končetiny. Nebylo to však takové poškození, aby mohlo být zařazeno do položky 1d daného oddílu a kapitoly. Invalidita III. stupně byla na základě posudku v roce 2015 stanovena na přechodnou dobu krátce po provedeném operačním zákroku. PK MPSV zhodnotila veškerou lékařskou dokumentaci, kterou měla k dispozici, a to i lékařskou zprávu MUDr. I. B. ze dne 4. 4. 2017. Krajský soud se ztotožnil s posouzením, které provedla PK MPSV v posudku.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku z důvodu nedostatků v posudku PK MPSV. Tento posudek obsahuje výčet lékařských zpráv a jejich částečné citace. Neobsahuje ovšem žádné komentáře, je psán pouze odborným jazykem. Jeho obsah je tak pro laiky, mezi něž patří i krajský soud, nesrozumitelný a tedy nepoužitelný.

[4] PK MPSV nedostatečně odůvodnila klasifikaci zdravotního stavu stěžovatele. Byl pouze zařazen do určité kategorie podle vyhlášky o posuzování invalidity, avšak z posudku nevyplývá, jakými úvahami se PK MPSV řídila.

[5] Z posudku nelze ani zjistit, proč nebyl stěžovatelův zdravotní stav zařazen do kapitoly XIII, oddílu E, položky 1d vyhlášky o posuzování invalidity, do které spadá závažná paréza, přičemž z posudku MUDr. I. B. ze dne 4. 4. 2017 vyplývá, že stěžovatel trpí těžkou parézou levé dolní končetiny. PK MPSV opřela svůj závěr o poškození páteře o vyšetření z listopadu roku 2016, jejímž cílem však bylo pouze vyšetření jednoho úseku páteře. Bylo na místě doplnit vyšetření o celkové vyšetření páteře tak, aby bylo porovnatelné s obdobným vyšetřením v době před operací, na kterém byla porucha více úseků prokázána.

[6] Z posudku ani nevyplývá, proč nebylo stěžovatelovo postižení zařazeno do kapitoly VI (postižení nervové soustavy), položky 8g vyhlášky o posuzování invalidity.

[7] Dalším nedostatkem posudku je i to, že se nezabýval tím, v jakých konkrétních hlediscích došlo ke zlepšení zdravotního stavu oproti pooperačnímu stavu.

[8] Odůvodnění napadeného rozsudku je velmi stručné. Byly do něj v podstatě pouze převzaty závěry z posudku PK MPSV. Již tato stručnost činí napadený rozsudek nepřezkoumatelným.

[9] Žalovaná ve vyjádření k podané kasační stížnosti uvedla, že krajský soud postupoval v souladu s právními předpisy, neboť nechal zpracovat zdravotní posudek ke dni vydání napadeného rozhodnutí.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátkou ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejdříve se Nejvyšší správní soud musel zabývat namítanou nepřezkoumatelností. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou rozhodnutí, ke které jsou správní soudy povinny přihlížet i bez námitky, tedy z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Vlastní přezkum rozhodnutí soudu je možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[12] Stěžovatel koncipoval všechny námitky vznesené v kasační stížnosti jako námitky nepřezkoumatelnosti, avšak ne všechny jimi jsou (k tomu viz dále). Nejvyšší správní soud k jejich vypořádání musí nejprve posoudit, zda při namítaném nedostatku vypořádání či nedostatečných informací existovala povinnost daná zákonem či ze zákona dovozená judikaturou, aby byly v posudku PK MPSV či napadeném rozsudku namítané chybějící úvahy uvedeny. Následně pak již kasační soud musí zhodnotit, zda je nedostatek v posudku či rozsudku obsažen.

[13] Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud tedy sám zdravotní stav nepřezkoumává. Správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změně jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný, přesvědčivý a určitý (srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, čj. 4 Ads 13/2003-54, ze dne 3. 4. 2013 čj. 6 Ads 158/2012-24, ze dne 15. 5. 2013, čj. 6 Ads 11/2013-20), případně, bylo-li to namítáno, zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena. Správní soudy tedy nemohou posuzovat rozpor mezi jednotlivými lékařskými zprávami, ale musí se

spolehnout na vypořádání, které učiní posudková komise. V případě, že se k tvrzeným rozporům vyjádří a soud takové vypořádání zhodnotí jako úplné, přesvědčivé a určité, převezme závěry, ke kterým posudková komise dospěla jako správné a dále z nich vychází.

[14] Jak plyne z výše uvedeného přehledu judikatury, kritéria kladená na posudky posudkových komisí nejsou nastavena tak dalece, aby posudkové komise musely přepisovat do „laické“ řeči závěry, které plynou ze všech zdravotních zpráv, které jí byly předloženy. Posudek obstojí v případě, kdy je určitý, úplný a přesvědčivý, na což ostatně poukazoval i stěžovatel v kasační stížnosti. K naplnění takových kritérií postačí, pokud z posudku bude zřejmé, z jakých podkladů posudkové komise vycházely, jaké z nich plynou závěry, do jaké kategorie dle vyhlášky o posuzování invalidity je posuzovaný zařazen a s jakým procentuálním zdravotním omezením. Posudkové komise by zároveň měly odpovědět na jakékoliv otázky a námitky, které posuzovaný má v průběhu řízení stran jeho zdravotního stavu, ke kterým je třeba lékařských odborných znalostí. Námitka nesrozumitelnosti posudku z důvodu použití pouze odborného jazyka je nedůvodná.

[15] Dle stěžovatele nejsou v posudku uvedeny úvahy PK MPSV. V posudku na straně páté v části posudkové zhodnocení byl jako rozhodující příčina stěžovatelova zdravotního stavu stanoven stav po dekompresní stabilizační operaci segmentu L5/S1 s přetrvávající chronickou axonopathií L5 vlevo, akreparézou s dysestésií a hyperpatií distálního bérce levé dolní končetiny. PK MPSV dodala, že se jedná o středně těžké funkční postižení páteře v jejím lumbosakrálním úseku s často recidivujícími projevy kořenového dráždění a s funkčně významným neurologickým nálezem. Dle Nejvyššího správního soudu je takovéto odůvodnění zdravotního stavu stěžovatele dostatečné. Úvahy PK MPSV jsou seznatelné z celkového posudku, neboť komise nejprve citovala lékařské zprávy stran jejich objektivních nálezů, a následně z nich, a to i na základě vlastního přezkumu stěžovatelova zdravotního stavu, dospěla k řečenému závěru. Jakékoliv další úvahy nad rámec uvedeného by sice mohly způsobit větší přesvědčivost posudku, ale překračovaly by nutné odůvodnění, jelikož daný posudek je dle Nejvyššího správního soudu a ostatně i krajského soudu dostatečně úplný, přesvědčivý a určitý.

[16] Námitka, dle které je rozsudek nepřezkoumatelný z důvodu jeho malému rozsahu, je taktéž nedůvodná. Náležitosti rozsudku nelze hodnotit dle jeho délky, ale obsahu. Rozsudek krajského soudu obsahoval zhodnocení skutkového stavu věci, vlastní úvahy krajského soudu i závěry, ke kterým dospěl. Nelze o něm říci, že by byl nepřezkoumatelný i přes jeho stručnost.

[17] Následující námitky (odst. [19] - [21]) sice stěžovatel označil jako námitky nepřezkoumatelnosti, svým obsahem však nesměřují do nevypořádání některých námitek nebo nesrozumitelnosti, ale představují argumentaci proti nesprávnému právnímu posouzení na základě skutkových zjištění. Tento typ vad, na rozdíl od vady nepřezkoumatelnosti, nemá kasační soud povinnost (a ani není oprávněn) přezkoumávat bez vznesené námitky (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Zároveň je vázán úlohou, kterou Nejvyšší správní soud v systému správního soudnictví má, a to přezkum rozhodnutí krajského soudu. Je to krajský soud, který se jako první musí vyjádřit ke vzneseným námitkám a až kasační soud tyto jeho úvahy může podrobit přezkumu. Pokud však taková námitka nebyla v řízení před krajským soudem vznesena a je nově uplatněna až v řízení před Nejvyšším správním

soudem, není přípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[18] Stejnou konstrukci je nutno aplikovat i na nyní posuzovanou věc. Stěžovatel v žalobě namítal některé nedostatky, které mělo napadené rozhodnutí. Krajský soud nechal vypracovat nový zdravotní posudek. Stěžovatel tento posudek obdržel a mohl se k němu vyjádřit. Při jednání ze dne 22. 6. 2017 vznesl námitku, dle které PK MPSV nečetla posudek MUDr. B. ze dne 4. 4. 2017. Na tuto námitku krajský soud v napadeném rozsudku odpověděl, že tato zpráva byla obsažena ve výčtu zpráv, ze kterých PK MPSV vycházela, a tedy ji nepochybně hodnotila. Stěžovatel tak v kasační stížnosti mohl rozporovat tuto úvahu krajského soudu, což také činí. Ostatní námitky mířící do nesprávnosti posudku PK MPSV však nejsou dle výše uvedených zákonných limitů přezkumu přípustné, jelikož je stěžovatel měl a mohl vznést již před krajským soudem, ale neučinil tak.

[19] Kasační soud nesouhlasí se stěžovatelem, že z posudku není zjistitelné, proč nebyl jeho zdravotní stav zařazen do kapitoly XIII, oddílu E, položky 1d vyhlášky o posuzování invalidity, do které spadá závažná paréza, přičemž z posudku MUDr. I. B. ze dne 4. 4. 2017 vyplývá, že stěžovatel trpí těžkou parézou levé dolní končetiny. Lékařský posudek MUDr. I. B. je v posudku uveden, a to v rozsahu objektivního zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele. Je pravda, že MUDr. I. B. provedla na základě takto zjištěného zdravotního stavu diagnózu postižení, které stěžovatele sužuje. Z posudku PK MPSV je však zřejmé, že se s tímto posouzením posudkoví lékaři neztotožnili. V posudku je zcela jasně uvedeno, že zdravotní postižení není takového stupně a rozsahu, aby umožňovalo zařazení do položky 1d, jelikož nejsou naplněna kritéria u dané položky vyžadovaná (nejedná se o těžké postižení více úseků páteře s trvalými projevy kořenového dráždění, trvale funkčně významným neurologickým nálezem ani se nejedná o těžké poškození nervů či závažné parézy, svalové atrofie a závažné poruchy funkce svěračů). Jak již uvedl krajský soud, posudkoví lékaři PK MPSV měli daný posudek ze dne 4. 4. 2017 k dispozici a vycházeli z něj. To, že dospěli k jinému závěru ohledně stěžovatelova onemocnění, nečiní jejich posudek nesprávný. V řízení před správními soudy jsou to totiž právě posudkoví lékaři, kteří jsou oprávněni ke zhodnocení zdravotního stavu a zejména k zařazení do určité kategorie dle vyhlášky o posuzování invalidity. K této námitce lze také uvést, že zdravotní stav v řízení před správními soudy se posuzuje zpětně ke dni vydání napadeného rozhodnutí (zde k 25. 7. 2016). Zdravotní dokumentace vyjadřující se ke stavu po tomto dni (zpráva ze dne 4. 4. 2017) tak není pro soudní řízení vypovídající.

[20] Námitka, že PK MPSV opřela závěr o poškození páteře pouze o vyšetření z listopadu roku 2016, jejímž cílem však bylo vyšetření jediného úseku páteře, je dle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná. Jak již bylo uvedeno, stěžovatel takto koncipovanou námitku mohl vznést před krajským soudem, ale neučinil tak. Stejně tak je nepřípustná i námitka, že měl být zařazen do kapitoly VI (postižení nervové soustavy), položky 8g vyhlášky o posuzování invalidity.

[21] Námitka, dle které se posudek PK MPSV nezabýval tím, v jakých konkrétních hlediscích došlo ke zlepšení zdravotního stavu oproti pooperačnímu stavu, je také nepřípustná. Stěžovatel v žalobě pouze zcela obecně uvedl, že se jeho zdravotní stav po operaci zhoršil. Posudek PK MPSV uvedl, že posudkový závěr, který stěžovatele původně

zařadil do III. stupně invalidity, byl vypracován na přechodnou dobu krátce po provedeném operačním zákroku a stěžovatelův zdravotní stav se naopak po operaci zlepšil. Pokud stěžovatel chtěl tento názor konkrétně rozporovat, tedy například požadavkem, aby bylo vysvětleno, v jakých konkrétních parametrech se jeho stav oproti stavu pooperačnímu zlepšil, měl tak učinit v řízení před krajským soudem.

[22] Nejvyšší správní soud nijak nerozporuje závažnost stěžovatelova aktuálního zdravotního omezení. Jak již bylo ovšem uvedeno, soud přezkoumává zdravotní stav ke dni vydání napadeného rozhodnutí a pouze v rozsahu ke kterému je k tomu oprávněn i s ohledem na řádně uplatněné námitky. Pokud je stěžovatel toho názoru, že se jeho zdravotní stav od roku 2016 zhoršil, může požádat o nové posouzení. V něm může konkrétně namítat své zdravotní problémy a omezení a případně i vznést ty námitky, které již v řízení před Nejvyšším správním soudem nebyl oprávněn učinit.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil, proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[24] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec její úřední povinnosti.

[25] Dle § 35 odst. 9 věty první s. ř. s. hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce hradí stát. V řízení o kasační stížnosti vykonala ustanovená zástupkyně tři úkony právní služby v podobě první porady s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, doplnění kasační stížnosti a porady s klientem přesahující jednu hodinu [§ 11 odst. 1 písm. b), d) a c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)]. Za každý z těchto úkonů náleží odměna ve výši 1 000 Kč (§ 7 bod 3. ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu) a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Ustanovená zástupkyně je plátcem DPH, a proto se částka zvyšuje o příslušnou sazbu DPH, celkem o 819 Kč. V souhrnu tedy stát ustanovené advokátce Mgr. Alicji Kellerberg Klimeš, LL.M., hradí odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů ve výši 4 719 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. září 2018

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda senátu